

legio in getal, ging Bruin nu te lijf. Ja, de dominee zelfs en de koster wedijverden met elkaar om hem met stok en hark te steken en te wonden.

Toen de arme Bruin al naastebij dood was aan verlies van bloed, ging ou Gijs woedend op hem los, en sloeg hem met de bijl tussen de ogen. Dronken van de slag sprong hij op, spartelde door een troepje oude tantes heen, en liep er 'n stuk of wat kop ondersteboven, boven van de wal in de sloot! Ongelukkig was ook de dominee z'n vrouw erbij. Toen Zijn Eerwaarde dat zag, had hij geen lust meer om Bruin te slaan en te kwellen. Luidkeels schreeuwde hij:

“Mijn geliefde Gemeinte! Broeders en Zusters! Hook, Haai! Ginder drijft Juffrouw Roelof op 't water, ende ik zeg ulieden: ‘Red haar wie kan! Amen!’”

IX.

BRUIN ONTKOMT.

MEN hield Bruin voor dood, en allen, zo man als wijf, snelden toe om de geliefde dominee z'n wederhelft te redden. Door middel van touwen en haken slaagden ze erin, haar uit de diepte op te halen.

Onderwijl nam Bruin de gelegenheid waar, sprong in de rivier, en ontswom z'n vervolgers, die, toen ze dit bespeurden, hem knarsetandend en met gebalde vuisten naogden. Meer dan één verwensing en scheldwoord werd hem nog achterna gestuurd.

Hij was nu echter veilig, en dreef rustig op de stroom voort. Waarheen? Dat wist hijzelf niet. Het kon hem ook niet schelen.

Al drijvende verwenste hij in de stilte de eik, waarin hij z'n beide oren en zijn wangen had achtergelaten. Ook Jakhals, de sluwe schelm, met de rode baard, die hem zo gruwelik had gefopt. en ou Gijs, die hem zo ongenadig had gemokerd, kregen elk zijn bescheiden deel van Bruin z'n zegenwensen!

Eindelijk was hij ruim een mijl ver van zijn vervolgers, en daar de pijn nu ondragelijk was geworden en hij gevaar liep aan bloedverlies te bezwijken, zwom hij naar de oever, en kwam er onder een bos te land. Wat 'n droevig gezicht! Daar lag hij nu jammerlik te kreunen en te steunen! Wat had die schelme Jakhals hem toch gruwelik bedrogen!

Deze had, eer de aanval op Bruin in ernst begonnen was, zich tijdig uit de voeten weten te maken, doch niet zonder een vet "hoender" van ou Gijsbert als "padkost" mee te nemen! Hij begaf zich nu op een veilige afstand op een eenzaam kopje in 't veld, waar niemand hem in de aandachtige betrachtning van het vette kluijfe storen kon!

Nadat hij zijn wildbraad met veren en al had verorberd, stapte hij in de richting van de rivier om z'n dorst te lessen. Luchtig en blij stapte hij voort, terwijl hij bij zichzelf dacht:

"Wat zijn m'n plannen toch mooi gelukt! De man, die mij aan 's konings hof aanklagen en mijn ondergang bewerken moest, heeft nu de tol betaald. Arme Stakkerd! Ik hoef dus niets meer te vrezen. Als vrije mens kan ik voortaan gerust en onbezorgd leven. Waarlik, ik heb stof tot grote dankbaarheid!"

Op eens echter zag hij links van zich iets onder een bosje liggen, en wat was z'n verbazing groot, toen hij merkte, dat 't niemand minder dan de

doodgewaande Bruin in eigen persoon was! Z'n vreugde vervloog "als 't kleurig stuifmeel van een vlinderwiek," en maakte alras plaats voor bittere spijt. Z'n toorn ontstak, daar en dan, tegen ou Gijs, tegen wie hij nu geweldig begon uit te varen:

"Wat 'n stumperd ben je toch, ou Gijs! Je bent dommer dan een zwijnvarken. Daar gaf ik je een gebraden patrijs zo te zeggen in de mond, en je liet hem je nog ontglippen, ellendige domoor, die je bent!"

Na deze ontboezeming trad hij wat dichterbij om de arme Bruin van heel nabij te betrachten.

Dáár lag de arme stoffel, vreselik verwond, in z'n bloed te baden. Innerlik verheugde Reintje zich hierover, doch op klagende toon sprak hij nu:

"Goeien dag, Eerwaarde! Kent Uwée soms de beruchte rakkerd, genaamd Reinaert? Zeg, wou u soms die rode vlegel eens graag onder vier ogen spreken? Welnu, zie dan maar eens even op! Hier staat hij vóór u in levenden lijve.

"Maar, zeg me eens, aan welk kerkgenootschap behoort u, Eerwaarde, eigenlijk, dat u zo'n snaakse rode muts op heeft! Is u predikant ofte professor? Ik moet zeggen, uw baardkrabber is bepaald heel onvoorzichtig geweest. Kijk eens, hij heeft, jou waarlik, niet eens je oren ontzien! Lieve deugd, Professor, waar is uw kopvel gebleven? Of heeft u dat soms verkocht om als tabakzak gebruikt te worden? En uw handschoenen, die schitteren ook

al door hun afwezigheid ! U gaat nu zeker kerkhouden, niet waar ? ”

Bruin moest deze spottaal aanhoren zonder 'n poot te kunnen verroeren, om zich op de gemene Reinaert te wreken. Het was hem, of z'n hart wou barsten, en zonder verder te luisteren, liet hij zich aanstonds in de stroom glijden, en dreef zo af, totdat hij, ver uit 't gezicht en buiten 't bereik van Reinaert, weer onder een bos te land kwam.

X.

BRUINS TERUGKEER.

ARME Bruin ! Hoe komt hij van z'n leven weer aan 't hof? Op z'n voeten kon hij moeilijk staan, want z'n voorpoten waren minus vel en klauwen. Wat nu aangevangen?

Lang lag hij bij zichzelf te peinzen. Eindelijk werd 't hem duidelijk, dat hem niets anders restte, dan pijlovereind op z'n staart te gaan zitten en zo voort te schuifelen. Telkens, als hij moe werd, rolde hij weer als een pompoen vooruit. Zo sukkelde hij, zo goed of slecht het ging, voort, totdat hij eindelijk de plaats van z'n bestemming in 't oog kreeg.

Toen men hem op deze zonderlinge wijze zag aankomen, kwam het hele hof in rep en roer. Sommigen meenden zelfs, dat 't een spook was. Doch de Koning herkende dadelik z'n trouwe onderdaan. Bedroefd riep hij uit :

“'t Is niemand anders dan Bruin ! Ach, wat ziet hij er akelig uit ! Zijn kop is bloedrood, en zijn lichaam bedekt met wonden ! Foei ! Wie heeft hem zó togetakeld ?”

Met moeite was Bruin nu tot vlak vóór de Koning genaderd. Met 'n vreselik gekreun en gesteun sprak hij :

“Lieve Koning, wraak ! O, wreek u op Jakhals, de wreedaard, die mij op listige en laaghartige wijze mijn beide wangen en een oor heeft doen verliezen, zodat ik in deze betreurenswaardige toestand voor u verschijn.”

Met 'n dure eed verklaarde Nobel, dat hij 't Jakhals zou betaald zetten.

Weer liet hij al z'n wijze raadslieden bijeenroepen, om met hen te raadplegen. Eenparig besloot men, de misdadiger andermaal voor 't hof te dagen om te recht te staan. Steekbaard, de Kater, werd aangewezen als de geschiktste persoon, om Jakhals met dit koninklik besluit in kennis te stellen. Want, hoewel zwak, was hij bekend als een uiterst slimme vent.

Deze raad beviel de Koning, en hij sprak Steekbaard vervolgens toe als volgt :

“Seur Steekbaard, ga jij nu de loze Vos halen, en pas op, als je zonder hem komt. Deze heren verzekeren me, dat, hoewel hij mij noch mijn gebod vreest, Jakhals voor jou nog altijd zoveel respekt heeft, dat hij naar jou zal luisteren.

“Komt hij niet, hij zal 't bezuren. Eer ik hem voor de derde maal laat dagen, krijgt hij een strop om de nek. Zeg hem dit, hoor !”

Bevend antwoordde de Kater :

“Ach, genadige Vorst, ik ben een nietig en

verachtelik schepsel ; seur Bruin, zo groot en sterk, moest reeds aan 't kortste eindje trekken ; hoe zal ik, arme drommel, 't dan met Jakhals klaar-spelen ? ”

“Sta op, seur Steekbaard !” sprak Koning Nobel, “jij bent immers 'n geslepen vent, al ben je niet juist zo . . . sterk ; daarin toch ligt je kracht. Want, met list en geslepenheid kan men veel meer uitrichten dan met kracht of geweld. Ga nu, en wees voorspoedig !”

“Wel,” zei de Kater, “als 't dan moet, moet 't. Moge ik 't er beter afbrengen dan de arme Bruin ! Maar, ik heb zo'n akelig voorgevoel van een naderende ramp ; doch, wie weet, misschien kom ik er toch heelshuids af ! Vorst en vrienden, ik groet u allen zeer !”

XI.

DE MUIZEVANGST.

WELDRA begaf zich Steekbaard op reis. Met een bang hart sloeg hij de weg in naar Reinaert z'n kasteel, Malpertuis.

In de verte zag hij een kraai vliegen. Ontsteld en zenuwachtig riep hij uit.

“Kraai ! Kraai ! hiervandaan naar Mosselbaai ! vlieg me rechts, niet links, voorbij !”

Doch de Kraai deed 't niet. Links van hem vloog hij voorbij. Dit beschouwde hij als een slecht voorteken, en de moed ontzonk hem hoe langer hoe meer. Hij hield zich echter goed, en trachtte de angst, die zijn hart bekleemde, te verzetten door mooie versjes, die hij van z'n overleden moeder geleerd had, op te zeggen.

Eindelijk stond hij vóór Malpertuis. Daar zag hij de gevreesde kalant, vlak vóór z'n deur, op trotse en manhaftige wijze zitten.

“Goeinaand, Neef Jakhals,” sprak Steekbaard ; “de Koning beveelt je, op poene van de dood, dat je onverwijld met me aan 't hof zult verschijnen.”

“Mijn lieve Neef Steekbaard, wees welkom te Malpertuis! Wat ben ik toch blij, je weer eens te zien! Hoe gaat 't nog? Neef, ik hoop, dat je wel bent.”

Wat wist de sluwe veinzaard toch goed met de honingkwast om te gaan! Doch, terwijl deze



vleitaal hem over de lippen rolde, bedacht hij hierbinnen al een plan van kampanje tegen de argeloze Kater. Al heel gauw zou deze dit ondervinden!

“Neef,” zo vervolgde hij, “ik zal meegaan naar 't hof, met alle plezier, doch slaap dan maar van avond hier bij mij, en morgen vroeg, vóór dag en vóór dauw, vertrekken we twee dan saam. Geloof

me, Steekbaard, er is onder m'n hele familie niemand, in wie ik meer vertrouwen stel dan in jou.

"Verbeeld je eens, onlangs bezocht me Bruin, die gulzige vraat. Ik wou, dat hij wie weet waar zat! Hij gedroeg zich zo lomp en onbeholpen, en kwam me hier zo ruw met de deur in huis vallen, dat ik werkelijk bang werd van die fielt en voor geen goed ter wereld met hem wou meegaan. Ik houd niet van ruwe mensen, Neef. Maar met jou, ou Neef, ga ik mee zonder de minste vrees, al was 't ook naar de maan. Morgen vroeg, met 't krieken van de dag, laten we de wereld scheuren, ou Neef."

"Neen, Jakhals, ik denk, we moeten liever van avond maar gaan. 't Is heerlike maneschijn, en het weer is als geknipt voor onze reis."

"Moe nie glo nie, Neef! Jij weet 't niet, maar hier in de buurt is meer dan een rover, die ons overdag ongehinderd zou laten gaan, maar die 's nachts op de loer zit. Ik ben eigenlijk een beetje bang in 't donker. Je weet wat 't oude spreekwoord zegt: 'Donkerwerk is konkelwerk!' Wees dus voor van avond mijn gast, ou Maat."

Steekbaard stribbelde lang tegen, maar eindelijk liet hij zich toch overreden. Hij zou echter zo graag eerst weten, wat Jakhals hem als avondeten zou voorzetten.

"Bekommer je daar maar niet om," zei deze, "mijn provisiekamer is welgevuld. Ik heb onder meer ook 'n grote voorraad honing. Hou je ook van honing, Neef?"

“Honing? Neen, dank je, Jakhals: honing eet ik niet. Maar, mijn schepsels! heb je dan niets anders in huis? Had ik bijvoorbeeld maar 'n lekkere, vette muis! Ja, dat zou me lijken!”

“Een vette muis! Ou Neef, wat zeg je? Een muis? Wel, ik kan je aan een macht en menigte van muizen helpen, als je die wilt. Niet ver van hier woont een predikant. Naast z'n pastorie staat 'n schuur. Daarin vind je meer muizen dan jij bij machte bent, met 'n wagen en 'n span ossen weg te rijden. Geloof me vrij: Dikwels heb ik die ouwe heer horen zeggen, dat hij alleen om de muizen het eerste het beste beroep zal moeten aannemen. Ze laten hem volstrekt geen rust bij dag of bij nacht!”

“Wat, Jakhals, is dat waar? Ach! kon ik ze maar eens stormlopen!”

“Wel, Steekbaard, meen je 't in alle eer en deugd? Dan krijg je nog van avond je bekomst! Meen je 't heus?”

“Jakhals, Man, je hoeft me dat heus niet te vragen. Om muizen doe ik enig ding! Een muis is voor mij 't lekkerste wild, dat je vinden kunt. 't Grootste plezier, dat je me kunt geven, is me op de muizejacht te brengen. Doe je dat, dan blijf ik van avond hier en dan ben ik je hou en trouw, al heb je ook wie weet wat voor kwaad bedreven.”

“Neef, je houdt me voor de gek. Wist ik, dat je 't oprecht meende, dan liet ik je nog van avond trommeldik vreten, zoals de Hotnots zeggen.”

“Nou, Jakhals, dat wil nog al wat zeggen, hoor ! Man, je laat me watertanden ! Had ik van avond een enkele muis zo vet als je me daar beschrijft, ik verruilde 't voor niets ter wereld.”

“Welnu, kom dan, Steekbaard, rechtuit naar de schuur van mijn ouwe buurman, dominee Van Toet !” Daar kan je je hart ophalen. Ik laat je daar in vrede aan de muizen over !”

“Best, goede Vriend ; ik ga met je mee, al was 't ook naar Buluwayo !”

“Goed, kom dan maar dadelik !”

XII.

STEEKBAARD VLIEGT ERIN.

REINAERT en Steekbaard stonden weldra voor de schuur van de dominee. De muren ervan waren van klei.

Neef Jakhals had er reeds de nacht te voren een gat door gegraven, bij welke gelegenheid Zijn Eerwaarde een fraaie haan armer was geworden. Over deze schandelijke daad was Martiens, de zoon van de oude dominee, erg boos op de kuikendief, en, om z'n wraak te koelen, had hij die avond een strik vlak vóór 't gat gespannen. Jakhals wist hier natuurlijk alles van.

“Steekbaard,” zei hij, “kruip jij nu hier door ; dan zal je vinden wat je zoekt ; maak gebruik van de kans, en, als je binnen bent, grijp dan maar links en rechts. Muizen, Man, heb je er te kust en te keur !

“Alle wereld ! Hoor toch, hoe ze er piepen !

“Wees maar niet bang ; ik hou hier, buitenkant dop. Toe nou !”

“Zal ik 't wagen, Neef ? Meen je 't op je woord ?

Je weet, predikanten zijn ouderwetse klanten, die de wet en de profeten kennen! Ik ben eigenlijk een beetje,—hoe zal ik zeggen?—niet bang, maar voorzichtig, moet je weten.”

“Lieve deugd, Steekbaard, je bent me ’n mooie kerel! Daar ligt je hart al weer onder in je schoen.”

De Kater bedacht zich een ogenblik, en kroop toen door het gat.

Doch, o wee! Eer hij goed wist, waar hij was, had hij de strop om de nek. Zodra hij dit merkte, deed hij een sprong naar voren, en trok, zodoende, de strik toe.

Een akelig kattegejank was al wat Reinaert hoorde. Deze kroop nu vlak vóór de opening, en riep Steekbaard van buiten toe :

“Wel, Neef, hoe vind je de buit? Zijn de muizen naar je zin? Heb ik ’t je niet gezegd? Pas maar op, dat je niet al te hard zingt, want kwam die lieve jongen, Martiens, ’t te horen, dat je zo feestviert, zo zou hij je zeker een potje saus op de koop toe brengen! Hij is hier algemeen bekend als een beleefd knaapje, die kleine Martiens, van Meneer!’

Het geschreeuw van de arme Steekbaard werd hoe langer hoe erger.

“Maar, mijn schepsels, Steekbaard! Je bent me een zanger van ’t eerste water! Wat ’n fraai deuntje is dat, en al onder ’t eten! Is dat soms de nieuwste wijs aan ’t hof?

“Hoor toch! Nu eens laag, dan weer hoog, maar altijd door verrukkelijk! Wel, wel, Vriendje, ik zou wat willen geven om een kijkje achter de schermen te hebben!”

Steekbaard zette nu zo'n keel op, dat z'n luid geschreeuw Martiens uit de slaap wekte. In een wip vloog hij 't bed uit.

“Hoera! Hoera!” riep hij, “mijn plan is gelukt; de hoenderdief is in de slag! Duur zal hij voor de haan betalen!”

Martiens z'n geschreeuw wekte vader, moeder, en allen thuis.

“Staat op! Staat op! De hoenderdief is in de hand!” riep hij.

't Ganse huis was één, twee, drie op horens! Meneer sprong uit de zachte veren, waarin hij gedoken lag, greep in de haast de spinrok van Mevrouw, en liep met dit ding in de hand naar 't toneel. Allen snelden toe.

Steekbaard kreeg 't van belang. Het regende hellebaarden op onze maat, die vuur en vlam blies. Martiens pakte een ronde klip, en gooide hem daarmee vóór de kop, dat z'n grauwe oog voorgoed verduisterd werd.

Zijn Eerwaarde was op 't punt, hem de genadeslag te geven, toen Steekbaard, door wanhoop gedreven, tegen hem aanvloog, en hem met tand en klauw op gevoelvollen wijze beetpakte. 't Bloed stroomde uit de wond, en de arme man zeeg in onmacht neer op de grond.

Mev. Roelof was buiten zich van toorn en van spijt. Ze schreeuwde en ging te keer, dat men 't wie weet waar kon horen. Ze zou een heel jaar z'n traktement gegeven hebben om deze ramp te voorkomen. Ze verwenste de strik,—de oorzaak van al deze ellende, en verweet Martiens, dat hij de oorzaak was van 't gebeurde.

Jakhals, die ongemerkt getuige was van de grap, lachte, dat hij zo schudde. Eer hij knie in de wind stak, riep hij de pastoor z'n vrouw nog door het gat toe :

“Juffrouw Roelof! Moe nie huil nie! Moe nie treur nie! Waar die vandaan komt, is meer! 't Is maar werelds goed!”

De herder van de “gemeinte” lag intussen nog altijd buiten westen. Hij werd voorzichtig opgenomen en zachtjes naar z'n leger teruggevoerd.

Steekbaard, die voor dood lag, zag zich weldra van allen verlaten. Toen hij bespeurde, dat 't schoon veld om hem was, beet hij de strik af, sprong 't gat uit, en liep zo hard hij kon naar 't hof.

Eerst lang na zonsopgang kwam hij er, treurig gehavend en minus één oog, aan. Hij verhaalde zijn wederwaardigheden aan de Koning, die, toen hij de Kater in deze staat ontwaarde, moord en brand riep, en vuur en vlam blies tegen Jakhals, de onverlaat.

XIII.

VOOR DE DERDE REIZE.

KONING NOBEL liet z'n geheime raad dadelik bijeenroepen om te beraadslagen, wat men nu moest doen om Jakhals tot z'n plicht te brengen. De ene gaf dit, de andere dat aan de hand.

Eindelijk trad Stompstaart, de Das, die een kleinneef was van Jakhals, naar voren, en sprak de vergadering toe als volgt :

“ Uw Majesteit en Heren !

“ Men praat m.i. veel te veel, en praatjes vullen geen gaatjes. Ik stel voor, dat men Oom Jakhals nogmaals voor 't hof daagt. Hij is immers 'n vrije-man, en 't past ons, hem als zodanig te beschouwen en te behandelen. Geeft hij aan dit koninklik bevel geen gehoor, welnu, laat hem dan terdege boeten voor al de wandaden, waarvan deze heren hem beschuldigen.”

“ Maar, seur Stompstaart,” zei Koning Nobel, “ daar ligt nu juist de knoop. Wie zal ondernemen om Reinaert de dagvaarding in eigen persoon te bezorgen ? Is er iemand nog zo dwaas,

die oren en wangen aan dit spel wil wagen, en dat om zo'n smeerlap? Ik zou er hartelik voor bedanken."

"Zo bij mijn siks, Koning, als u 't mij opdraagt, wil ik 't wel ondernemen. Ik ken geen vrees."

Zo sprak Stompstaart, en de Koning gaf genadiglik Zijn toestemming, met de waarschuwing, dat hij zich flink gedragen en op de hoede wezen moet tegen Reinaerts list.

Stompstaart nam afscheid van 't hof, en toen hij zich kwam krijgen, was hij te Malpertuis, waar hij z'n Oom en Tante, Hermelientje, met hun kleintjes, in blakende welstand vond. Minzaam groette hij Oom en Tante en de twee kleintjes, elk met 'n klapzoentje! Daarna begon hij zonder verder verzuim zijn opdracht te volvoeren:

"Lieve Oom," zó begon hij, "is u dan nog niet moe van 't liegen en bedriegen! Gaat Oom dan niet 'n nieuw blaadje omslaan? En is 't niet reeds hoog tijd voor Oompie om naar 't hof te gaan, waar u zo slecht aangeschreven staat, dat de zee u niet meer kan schoon wassen?"

"In naam van Koning Nobel wordt u bij dezen andermaal en wel voor de derde en laatste reize gedagvaard. Verschijnt u er morgen niet, zo, vrees ik, zijn uw dagen geteld. Men wil, en dit deel ik u in vertrouwen mee, Malpertuis gewapenderhand bestormen en, zo waar ik leef, Oom, u komt er tweede beste af. Het ergste van al is wel,

dat Tante en die twee onschuldige bloedjes er ook 't leven bij zullen inschieten.

“Mijn raad is dus : ga met mij naar 't hof. Wellicht komt Oom nog vrij. Hoe dikwels heeft Oom reeds weten gebruik te maken van de ene of andere u aangeboren list? Oom is immers slim genoeg om, als 't er op aan komt, uw onschuld te bewijzen, niet waar?”

“Er is heel veel in wat je zegt, Stompstaart,” antwoordde de gedaagde, “maar 't is op lijfsgevaar af, dat ik me aan 't hof zal wagen, want mijn vijanden daar zijn legio. Als ik er heelshuids vandaan kom, kan ik m'n sterren danken. En toch moet ik bekennen, dat 't veel beter is, met je mee te gaan, dan dat ik kasteel, vrouw en kindertjes, ja, m'n eigen leven op 't spel zet. De Koning kan ik toch niet ontgaan. Ik ga dus mee. Kom ik om, zo kom ik om! Het zij dan zo!”

Zich tot z'n trouwe gemalin wendende, sprak hij :

“Lief Vrouwtje, ik beveel m'n wichtjes aan je trouwe zorg.

“Kijk toch vooral goed naar m'n eerstgeborene, de kleine Reinaert! Zie toch, hoe fraai staan de snorretjes hem reeds om het smoeltje! Moge hij maar de voetstappen van z'n vader drukken!

“En zie eens de kleine Rosseel, die al zo aardig stelen kan. Wat heb ik hem innig lief!

“Zorg voor beiden, en, zien we elkaar hier op Malpertuis niet weer, dan weet je wel, hoor!”

Reinaert omhelsde gade en kroost, en toog heen. Ach! in welke droefheid verkeerde Tante Hermelientje met haar beide telgjes nu, dat haar Reinaert ze zo onverzorgd moest achterlaten!

XIV.

REINAERTS BIECHT.

ZODRA ze in 't veld waren, zei Jakhals tegen Stompstaart :

“Lieve Neef, ik rittel en sidder van angst. M'n zonden drukken loodzwaar op m'n geweten. Ik wil biechten en om vergiffenis vragen. Jij moet m'n belijdenis aanhoren en me, asjeblijft, absolutie van de instantie geven. Er is immers geen priester in de buurt. Heb ik dat eenmaal gedaan, dan vind ik rust voor mijn beklemd gemoed en ga ik heen in vrêe.”

Verbaasd hoorde de Das deze berouwvolle taal aan. Hij zei :

“Oom, wil u biechten, dan moet u van al uw schelmstukken en dieverij eens en voor al afstand doen ; anders baat al 't biechten u geen zier.”

“Dat weet ik wel,” sprak Jakhals, “maar, komaan, ik begin al :

*‘ Confiteor, pater, mater,
Dat ik de otter en de kater
En alle dieren heb misdaan,
Daarvan wil ik nu biechten gaan. ’ ”*

“Hook, haai! Oom! Ik versta geen woord Engels. Spreek, als 't u blijft, tegen me in onze moerstaal!”

“Welnu, ik belij, dat ik misdreven heb tegen alle dieren; bid als 't u blijft voor me!

“Luister!



“Ik mishandelde Oom Bruin op 'n gruwelijke manier, en hielp hem aan een bebloede kruin.

“Steekbaard deed ik in de schuur van de predikheer muizen vangen op zo'n wijze, dat het hem z'n leven lang zal heugen.

“Het huisgezin van Kanteklaar, de Haan, deed ik bij de dag afnemen.

“Oom Wolf heb ik meer leed berokkend, dan ik in anderhalf uur kan vertellen :

“Eenvoudig om mijn kwâjongenstreken des te beter op hem af te kunnen spelen, noemde ik hem vleierend ‘Oom.’

“Te Alkmaar, waarheen we beiden op weg waren, om te biechten, maakte ik hem monnik. Ik bond z’n beide voorpoten aan de klok vast ; hij ging aan ’t luiden, dat ’t een naarheid was, om hem te horen ! Dat klokkespel kwam hem echter zeer duur te staan, want hij luidde zo geweldig, dat ’t ganse dorp ’t hoorde, en men begon te vrezen, dat ’t Beëlzebul in eigen persoon was. Man en muis snelden, op ’t gelui af, naar de kerk toe. Amper liet de arme drommel hier het leven. Hij redde zich echter door uit te roepen :

“Hindert me niet ; ik doe boete voor m’n zonden !”

“Doch hij moest als priester worden ingezegend, en men schroeide hem ’t haar van ’t hoofd, zodat z’n vel ineenkromp.

“Sedert heb ik hem nog groter leed berokkend. Je weet wel, hoe ik hem in zekere koude wintersnacht in de dam van ou Piet du Plooy liet vissen ; hoe z’n staart toen vastvroor, en hoe geducht hij door die ouwe heer de volgende dag werd afgeranseld.

“Daarna liet ik hem op zekere avond door een schuivergat in de lammerkraal van ou Gert Visasie kruipen, waar hij zich te goed deed aan

vet lamsvlees. Zijn vraatzucht was alweer de oorzaak van z'n ongeluk; want, toen hij er weer wilde uitkruipen, liet z'n buik, die intussen buitenmatig was gegroeid, hem zulks niet toe. Daar zat hij nu gevangen! Ik liep zo snel ik kon naar het huis van de lammerbaas. Die zat net aan tafel,



aan een lekker vet hoen te smullen. Vliegensvlug schoot ik erop toe, pakte 't voor z'n neus weg, en was in 'n wip 't huis uit.

“Vang hem! Sla hem dood! Help! Keer voor!” riep ou Gert: “Waar heb je dit van je leven gezien? De afgedankte Vos besteelt me

in mijn eigen huis, vlak vóór mijn neus! Maar, wacht eens, jongetje! Ik zal je krijgen!’

“Hij greep een tafelmes, en mikte op me, doch ’t moordtuig vloog gelukkig over me heen.

“Scheldend en zwetsend sprong hij op, en zette me achterna, terwijl hij nog altoos schreeuwde:

“‘Keer voor! Vang hem! Sla hem dood!’

“Ik liep rechtstreeks naar de plek, waar Oom Wolf in ’t schuivergat gevangen zat. Mijn buit werd me nu te zwaar, en ik moest het tegen wil en dank in de slag laten. Ik liet het vlak vóór Oom Wolf vallen, en maakte me zo gauw ik kon uit de voeten.

“Toen ou Gert bukte om het op te rapen, kreeg hij onze vriend in de gaten. Woedend sprong hij op hem toe, en—’t mes stond trillend in Oom Wolf z’n oog.

“Weldra wist elkeen in de buurt, dat er een Wolf in de kraal van ou Gert gevangen zat, en men kwam van alle kanten toeschieten. De arme drommel was nu ’t mikpun van ieders wraak. Eindelijk werd hij eruit getrokken en nog eens zo geducht opgeknoopt, dat hij voor dood op ’t gras bleef liggen. Dat was ’t sein voor een uitbundig vreugdegeschreeuw. Oom Wolf werd door ’t jongspan over klippen en bossen gesleept en in een diepe sloot gegooid.

“Oom Wolf bleef die ganse nacht in de sloot liggen. Hoe hij er weer uit gekomen is, weet Joost alleen.

“Toen hij echter weer op vrije voeten was, begon ik opnieuw mooie broodjes met hem te bakken, en haalde hem ertoe over, me een jaar lang trouw te zweren, op voorwaarde, dat ik hem dan als loon zoveel kippevlees zou bezorgen, als hij met mogelijkheid eten kon. Ik bracht hem op een plaats, waar 's nachts op de zolder een haan en zeven hennen op de hanebalken sliepen. Diezelfde avond nog liet ik hem met me op 't dak klimmen, bracht hem aan 't schoorsteengat, en zei :

“‘Toe nou, Oom Wolf ! Nou is je kans. Hier is een valdeur ; kruip jij er nu door, dan krijg je er zoveel lekkere, vette hoenders als je hart maar begeert.’

“Met een glimlach van voldoening maakte hij zich gereed voor 't feest. Heel voorzichtig kroop hij in 't gat, en begon rond te tasten :

“‘Neef,’ riep hij, ‘ik vertrouw de vrede hier maar slecht ; ik hoor mos geen hoenders.’



“‘Ach Oom!’ antwoorde ik, ‘kruip maar een beetje dieper in! Wie niet waagt, die niet wint! De vorsten heb ik al weggekaapt.’

“En zó liet hij zich weer door me in ’t ongeluk dompelen, want ik wachtte m’n kans mooi af, en gaf hem onverwachts een stoot in de ribben!

“Maar, waar was je! Oom Wolf daalde als een stuk lood naar beneden, en plofte zo geweldig



tegen de vloer aan, dat hij al de bewoners van ’t huis deed wippen in hun bed! Allen vlogen op. Men ontstak een licht, en snelde toe. Andermaal was Oom Kool in de handen! Weer moest hij ’t ontgelden. Hij werd gewoon bont en blauw geslagen! De arme sul!

“Dit alles, en veel meer dan dit heb ik misdreven, Neef.

“En nu smee ik je, beste Stompstaart, schenk me volle vergiffenis, en zeg me wat voor straf ik lijden moet.”

Zonder een woord te spreken, draaide Stompstaart uit het pad naar een kweeperheining toe, sneed er een dun latje af, en gaf er Jakhals een geduchte dracht slagen mee; ja, niet minder dan veertig houwen kreeg hij op z'n tabernakel, en op de koop toe werden hem de levieten door Stompstaart gelezen:

“Wees onvermoeid in goede werken,
En oefen trouw barmhartigheid;
De zwakke en kranke moet je sterken;
Geef aan een ieder goed bescheid:
Mijd diefstal, doodslag en verraad:
Kortom, schuw elke slechte daad!”

“Ja!” sprak de Vos, “ik wil 't bezweren,
Voortaan geeft dies mijn leven blijk!”

Daarmee was de boetpredikatie afgelopen en absolutie verkregen. Ze zetten nu de reis voort naar 's Konings hof.

Langs de weg stond een klooster. Op de werf weidde een klomp ganzen en hoenders, zo fraai en zo vet, als men maar wensen kon. Jakhals wist ervan, en overreedde Stompstaart langs 't klooster voorbij te gaan. De ganse werf was ene pluimvee, en, ach, hoe 'n lust kreeg Reinaert toch!

Op 'n afstand van de rest liep een haan, vet en groot,—in één woord, de lekkerste, de beste, de mooiste van de hele boel. Vliegensvlug schoot

de hoenderdief op hem toe. De veren stoven in de lucht !

“Zeg, Reinaert, wat het ongeluk bezielt je?” sprak Stompstaart verontwaardigd. Wil je, ter wille van ’n ellendige haan, weer in de zonde vervallen? Bega je warempel alweer kwaad? Zo even heb je absolutie gekregen. Verstokte zondaar, die je bent !

“Vergeef me, lieve Neef, ik was ’t schoon vergeten. Ik liep zo in gedachten. Bid toch gauw weer voor me. Ik beloof je, ik doe ’t zo nooit ofte nimmer weer.”

Voort stapten ze over een voetbrug. Jakhals kon z’n ogen maar niet van het pluimvee houden. Zo nu en dan waagde hij er een oog aan. Dat zag Stompstaart :

“Foei, Oom, waarom dwalen je blikken telkens, waar ze niet wezen moeten, naar het pluimvee? Schaam je wat !”

“Neef,” zei Jakhals, ‘je doet me ongelijk aan. Mijn ogen dwaalden niet naar de vette ganzen. O, neen ! Ik was slechts bezig, een paternoster te zeggen voor de zieltjes van al het onnozele pluimvee en van de vette ganzen, die ik al van mijn leven heb weggepakt. En nu stoort je me zo in mijn aandacht !”

“Ekskuus, Oom ! Maar je loerde ook telkens zo onderlangs, dat ik achterdocht begon te krijgen.”

XV.

SLOT.

TEN hove gekomen, betoogde Jakhals, in antwoord op de verwijten van Nobel, dat de gezanten



door eigen schuld zich in het verderf stortten door, tegen zijn raad in, te gaan stelen, en verder, dat hij, wiens lot het altoos geweest was, belasterd te

worden, steeds 's Konings trouwste onderdaan was geweest.

Toch werd hij in hechtenis genomen en ter galg verwezen. Zijn doodvijanden juichten, en maakten zich gereed, hem op te knopen.

Doch Jakhals peinsde op middelen om zijn straf te ontgaan, en verzocht dus eerst ten aanhore van het ganse volk zijn zonden te mogen belijden, opdat later niemand onschuldig werd verdacht van wat hij had misdreven.

En nu begon hij zijn leven te vertellen, en deed zich voor als het onschuldigste en reinste schepsel, dat er ooit op aard bestond, en dat Oom Wolf hem geleerd had te roven. Hij verhaalde o. a. dat hij een grote schat bezat, waarmee men zich het nodige had willen verschaffen om de Koning van de troon te stoten en van het leven te beroven. De Koningin, dodelik ontsteld, drong erop aan, de gehele waarheid te horen.

En toen Jakhals zag, dat hij gewillig en vriendelik werd aangehoord, verhaalde hij, hoe Oom Wolf, Bruin en Steekbaard een samenzwering tegen 's Konings troon en leven gesmeed hadden met Reinaerts vader, die de nodige gelden zou verschaffen uit een schat, die hij had weten te bemachtigen. Hij was toevallig de aanslag te weten gekomen; zijn haren rezen te berge van schrik; zijn hart werd koud als ijs, en hij sidderde bij de gedachte, de edelmoedige, goedertieren Koning door de valse en boze Bruin vervangen

te zien! Hij, die zo gehecht was aan de vorst, besloot dan ook de aanslag te verijdelen, en daartoe had hij maar zijn vaders schat gestolen en weggeborgen. Hij had op die wijze de Koning het leven gered! En toch, terwijl Oom Wolf en Bruin in aanzien waren aan het hof, werd hij, de trouwste van alle onderdanen, miskend en veroordeeld!

De hebzucht van de Koning en de Koningin was opgewekt. Ze beloofden Reinaert te begenadigen, mits hij hun de schat aanwees en afstond!

Dat zou hij wel willen doen, verklaarde de loze guit, maar . . . wegens enige gepleegde zonden was hij in de ban en had hij een gelofte gedaan om naar Rome en van daar naar het Heilige Land te trekken, ten einde aflat te bekomen. Hij mocht dus Koning Nobel de schande niet aandoen, van hem in zijn gezelschap op reis te laten gaan. Als hij teruggekomen was, dan zou hij het zich een eer rekenen, de Koning de weg te wijzen!

Koning Nobel kondigde nu openlik af, dat hij Reinaert alles vergaf! En toen Bruin en Isegrim zich hierover beklagden, deed Koning Nobel hen in hechtenis nemen. Ja, Reinaert wist zelfs te verkrijgen, dat er een lap uit Bruins vel gesneden werd voor een reiszak, terwijl Isegrim en zijn vrouw met geweld van hun schoenen werden beroofd, die aan Reinaert werden afgestaan voor zijn tocht!

Met geveinsde tranen nam Jakhals nu afscheid.

Hij vroeg huichelachtig om aller voorbede ! Het hele hof deed hem uitgeleide. De hofkapelaan Belijn, de Ram, gaf hem, op Koning Nobels bevel, zijn zegen. Belijn en Kuwaert, de Haas, vergezelden hem, op zijn verzoek, tot aan zijn kasteel, waar hij eerst afscheid wilde nemen van zijn



geliefde vrouw en kinderen. Aan de poort van zijn slot gekomen, liet hij Belijn buiten wachten, doch Kuwaert trad binnen om Reinaerts vrouw over het vertrek van haar man te troosten !

Binnen gekomen, vertelde Jakhals aan de zijnen, dat Koning Nobel hem Kuwaert geschonken

had als vergoeding voor het door hem geleden onrecht. En, ondanks zijn jammerkreten, was de arme Haas spoedig gedood en opgegeten.

Reinaert stak de kop van Kuwaert in een reiszak, en bracht die aan Belijn, met de boodschap, dat hij maar moest vooruitgaan :



Kuwaert wilde nog wat blijven om zijn treurende tante te troosten. In de zak waren brieven voor de Koning. Wilde Belijn zich aangenaam maken bij de vorst, dan moest hij maar zeggen, dat hij ook aan de inhoud had meegewerkt !

Zo gezegd, zo gedaan.

Toen echter de reiszak geopend en daarin, in plaats van brieven, de kop van de Haas gevonden werd, hief Koning Nobel een gebrul aan, dat al de dieren deed sidderen. Allen begrepen, dat ze nogmaals door Jakhals waren beetgenomen.

Deze haastte zich, met de zijnen te vluchten en zich te onttrekken aan de wraak van de vertorende vorst, die de gevangenen nu in vrijheid liet stellen en hun ter vergoeding Belijn en al zijn magen tot in eeuwigheid overgaf. Reinaert werd vogelvrij verklaard.

Doch hij was in veiligheid !

